



Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository



Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

874

Zusammen-
punkt 15. 1871.

1871

12004

(874 - աւի)

765 ւր

57

ԲԲԵԱՅԷԻ

ՄԱՀԻ ՁԻՐՈՒԶ

Ի Լ Է

ՐԱԶԻ ՆԻՀԱՆ



ԹԻԻՐԲՃԷՏԷՆ ԹԷՐՃԻՄԷ ԻՅԼԷՏԻ

ՏԻԳՐԱՆ Գ. ԳԱՅԱՅԵԱՆ



ՉԼԶԻԲ ԽԱՆ

Յ. ՏԷՐՅԵՆ

1871

412-84 em

ՀԻՔԵԱՅԵԻ

ՄԱՀԻ ՅԻՐՈՒՋ

ԻԼԷ

ՐԱԶԻՆԻՅԱՆ



Բավիանք ախպար վէ նազըլանի ասար
 լէօյլէ բէվայէթ խտէրլէր քի, Քանտահար մէմ
 լէքէթինտէ պիր բասիշահ վար իտի իտի
 Նէֆքէթ նիւմա թէսմիյէ գըլլընմը իտի. հիւզմ
 ու հիւքիւմէթ վէ ատլու ատայէթ սահիպի
 իտի. վէ լաքին տարը տիւննատէ պիր էրքէք
 էվլատը օլմատըղընտան, լէյլ ու նիհար գա.
 սավէթ պահրընտան միւթաղրաք իտի. վէ
 պունտան մաստա հիշ պիր կէօնա էնտիշէ վէ
 քէտէրի եօք իտի. կիւնլէրատէ պիր կիւն եի.
 նէ էվլատ իտիթընա տիւշ օլմաղլա ճէնապը
 չադ վէ Ֆէյեաղը մութլաք չաղրէթլէրիէ
 վիյեաղ իտէրքի, էյ պիմու ախտիրու վէ լիւ.
 Ֆիյեաթ (օն սէքիզ պին ալէմի եօքրան վար
 լէյն) վէ ճիւմլէ մախլէգաթըն միւրատընը
 բլք իտէն սէն սին, պէնիմ քէմալ տէրէճէ
 անաթըմ ե-ինտէտիր. լաքին տարը տիւն.

ետոտ պիր երբեկ էվլետառմ եօք . պէնիմ
 ֆէֆթիմտէն սօնկրա թախթըմտ ճիւղուս իսէ
 ճէք քիմսէմ եօք . յեյիւպ իշտիկիմ վէ եէ
 ըիւյիւպ կէզտիկիմ գէհիր մէսապէտիմտէն օ
 լուր տէյու՝ ճէնապը հազգա թէզարրու վէ
 նիյեազ իտէր տի . էմմա պու փատիշահըն պիր
 ազըլտանա վէզիրի վար իտի . իամինէ Հագիւմ
 օղու եազուպ փաշա տիրէր իտի . պիր կէն
 Բատիշահ մէզպուր վէզիրինի տավէթ իտուպ
 տէրքի էյ պէնիմ վէզիրիմ սէնինլէ պէնիմ
 հալիմ նէյէ մլանճէր օլուր . տնճաք իխթիյես օր
 հայիմ օլուպ իրթիհայ տարի պաղա օլաք քոսն
 սօնկրա . թանառմա ճիւղուս իտէճէք քիւ
 սէմ եօք սըր , պարի սէնինլէ պիր թարաֆա
 կիտէլիմ տէյիւպ պունկար թէպտիլ քըեաֆիէ
 օլուպ մէմլէքէթ գէշթու կիւզար իթմէրա է
 եքէն պիր կիւն էօթէտէն պէրու պիր նու
 քըյեաֆիէթ էլինտէ սաա պիր տէրվիշ պուն
 լարա սէրամ վիրուպ պունկար տախի սէլամ
 ալուպ , Բատիշահ տէտէ սուլթան նէրէտէ
 կէլուպ նէրէյէ կիտէրսին տէյինճէ , տէրվի
 տէր Բատիշահըմ Մաղըրպ տիարընտան չըքուս
 սէյիւան իտէրիւ՝ ամնա . միւրչիտիմ վէֆաթ
 իթմիշ տէյու իսապեր ալարմ շիմտի միւրչի
 տիմ թարաֆընա կիթմէք վանիպ օլար տէ
 սիւզիթ էյլտի . Բատիշահ տէր , տէտէ ս
 թան սէն պէնիմ Բատիշահ օարղըմ նէ

պիրաին . տէտի տէրվիշ՝ Փատիշահըմ պու քէ
 մալ վէ պու ճէմալ վէ պու սէճաաթ պիր
 քիմսէտէ եօքտըր անճազ Փատիշարլարա մախ
 սուս արը , սէն պէնիմ Փատիշահ օլարղըմը պիր
 տին . կէճնիւմտէքի միւրատըմը տախի պիրուր
 սէն . շիմտի տէրվիշ կէլուպ տէտի Փատիշահըմ
 նէյէ միւզազգան վարքի պէնտէն տէրման իս
 թէրսին . տիտի Փատիշահ կէրչի հիշ պիր շէյէ
 միւզազգամ եօքտըր , անճաք տարը տիւնեա
 տէ պիր երքէք էվլատըմ օլմաալ . իլրա սէ
 ըրիթի սալթանաթըմ պաշըմա զընտատըր տէ
 յիւպ էլհաաղ տէրվիշին տէսթիմտէն թուլթուպ
 սէրայէ կէլախէր . տէրվիշ իր՝ վէ սիմեա վէ
 իսէվաա կէսթէրուպ պիր միւտէտ պէօյէճէ օլ
 սըլար՝ պիր կիճէ Փատիշահ իթիթարէ իտուպ
 ըույեատընտա պու տէրվիշ միւպարէք կէլուպ
 Փատիշահա տէր . էյ պէնիմ հիւնքեարըմէկէր
 սէն երքէկ էվլաա իսթէրսէն պիր ճամիի շէ
 ըիֆ , վէ պիր շէշմէ պինա էյլէ : պիր երգէկ
 էվլաան օլուր տէյուպ կէօղիւնտէն նիհան օլ
 աու . շիմտի Փատիշահ ույղուտընտան ույանըպ
 տէրվիշի եանընա տավէթ իտուպ ըույեայը հի
 քեպէթ իտէր . տէրվիշ տախի թաապիր էյլէ
 տիքտէն սօնկրա՝ Փատիշահ մէյմար պաշը կէլ
 սուն տէյու էմր էյլէտի մէյմար պաշի տախի
 հուզուրա կէլտիքտէ , բատիշահ ճամիի շէրիֆ
 վէ շէշմէ պինաաղ իլուն ֆիւրման պույուրալ .

մէյմար պաշը տախի ֆէրման Փատիշահընն
 տէյուպ ճամիի շէրիֆ վէ շէյմէ եարմազա մու-
 պաշիրէթ էյէտիկինտէ օլտունէր: Ս.մմա՝ պու-
 թարաֆտան հիգմէթի խիւտա Փատիշահըն հա-
 րէմինտէ սուլթան համիլէ գալուպ վաղթը թէ-
 մամ օլտըքտա տիւնուայէ պիր էրքէք էվլաթ
 գուհուր էյլէտի. շահ տախի զիյեատէտիլէ մէս-
 բուր օլուպ քըրք կիւն քըրք կիճէ սիւրի-
 բիւ հիւմայիւն օլարաք Ըյշ Ըյշրէթ՝ վէ զէֆօ
 ու սէֆայէ միւսթաղրաք օլտուլար. կիւնէր-
 տէ պիր կիւն Փատիշահ՝ շահղատէնին իսմինը,
 քօյմաք միւրատ էյլէտիքտէ, տէրվիշի եանընա,
 տաալէթ խոուպ շահղատէնին իսմինի տէր-
 վիշէ հէվալէ էյլէտի տէրվիշ տախի շահղա-
 տէնին իսմի Ռաղի նիհան օլտուն տէտի. իշթէ
 շահղատէ պէօյլէ պէօյիմէքտէ օլտուն, պու-
 նունլա տախի արասը չօք կէյմէ յիւպ տէրվի-
 տախի օլ մահալտէն սըրըրի նիհան օլուպ բուզ-
 կեարէ գարըշար. իշթէ շահղատէ տախի պէ-
 ալթը եաշընա գատէմ պաստը. շահղատէ ի-
 չուն պիր խօճա թային օլուպ՝ օգումազա պաշ-
 լատը. մէկէր պիր ճումաա կիճէսի եաս շէրիֆ
 վէ ֆաթիհէյի շէրիֆի օգուլուպ խապէ վար-
 տըքտա, շահղատէ բույեասընտա ագ սագալլը
 նուրանի յիւզիւ պիր զաթը շէրիֆ գուհուր
 իտուպ շահղատէյէ տէրքի, օղլում սէնին իշուն
 պու տիւնեատէ պիր գըզ նասիպին վարտըր

ս յուա կէօղտէն նիհան օլտը. շահղատէ ույ-
 Կուտան ույանըպ բուեասընը խօճայէ հիքեայէ
 էյլէտի, խօճասը տախի թապիր բույեա իտուպ.
 պապան տույմասուն շիմաի սէնին գըզ արմաք
 զէմանըն տէկիլ տիր տէրսինէ պաք տէյուպ
 քէլամըն քէստի. ֆէրտասը կիճէ յինէ բու-
 յեասընատա օլ բիրի միւհթէրէմ գուհուր ի-
 տուպ տախի եանընտա պիր գըզ վաթիտի քի-
 հիրալէ պէնգէր դաշլէրի, սիւրիւ սատէֆ տիշ-
 լէրի, դալէմքեար բարմաքլարը, պէնան խէն-
 տան՝ քեաֆուրի կէրաման՝ միհրի սիւլէյման՝
 աֆէթի տէվրան՝ բույի պէտէխշան՝ պլըն Օն
 տէօրտիւնէ պէնգէր պիր քըզ քի, թօղուրան
 անասընա վէ պապասընա բահմէթ. էլ հասըլ
 քէլամ, օլ բիրի միւհթէրէմ գըզըն էլինտէն
 թուլթուպ իշթէ շահղատէմ քըսմէթին պու-
 տըր տէյուպ իդտի. շահղատէմ պէօլէ օլմազ
 տուր իմտի սանա պիր ճամէ աշք սունայըմ
 մուհապպէթ աթէշի նէ՝ իմիշ անլայեասըն. սէհ-
 պայի ճամինտէն թօլտուրուպ շէհղատէյէ սուն-
 տու շահղատէ տախի նուշ էյլէտի վէ նրաֆը
 գատէհ տախի Մահի ֆիրուզ՝ սուլթանէ սուն-
 տու, օլ տախի նուշ էյլէտի վէ տէտի շահղա-
 տէմ պու գըզ Հինտ բատիշահընըն գըզը սըր
 տէյուպ կէօղտէն նիհան օլտը հիքմէթի խիւ-
 տա պու մինվալ իւզրէ բուեասընտա շահղա-
 տէյի կէօթէրմիշլէր քասըլը քէլամ շահղատէ

ույքուտանն ույանուպ աղգը պուրնընա դարըչ-
 մըչ, գըղըն աչկընտան ճիկերինն պաշընտան
 ֆիթիլ ալմաղէ պաշասը, վանիզար իտերէք
 եազասըն չաք, վէ կեղիւնտէն եաղմուր տա-
 նէսի կիպի եաչ բէվանն ոլուրտի պիր կիւն պու-
 հալ սերպատէ իալայըբըլըն կէօ ի նէ բատէթ
 կէլուպ շահգատէնին եանընա կէլուպ էֆէն-
 տիմ նիչուն աղլերսին վէ պու հալ նէ հալարը
 սէօյլէ ճիւմլէմիզ եօլունա պաշըմըզ գուրպան
 իտէլիմ տիտիլէր իտէտէ, շահգատէնին աղգըն-
 տան աալա պիր քէլամ չըքմատը, լաքին խա-
 լայըբըլար օւտուկլլէ վալիտէօինն շահգատէ աղ-
 լար՝ վէ կիւլ եիւղիւ սօլմըչ աախի խապէր վէր-
 տիլէր, վալիտալինին ճանը պաշընա սրչրոյուպ
 շահգատէնին եանընա կէլտի, կէօղիւմ նուրի
 նիչուն աղլերսին պու հալ նէտիր, վէ պէնզին
 նէյէ սօլմըչ, էկէր պիրիսինտէն ինճինտինտէ՝
 թէզ պանա սէօյլէ ճիւմլէսին իշթէ եաղայըմ՝
 պունա մուճատըլ քէլամլար իլէ շահգատէնին
 աղգըն արամաղա պաշլատը իտէտէ, շահգատէ
 անասընա տախի, հիչ ճէվապ վէրմէտի,
 վալիտէսի սուլթան Փատիշահա կիտուպ էհվալի
 պիր պիր նաղըլ էյլէտի, Փատիշահ էմը իտուպ
 շահգատէյի եանընա չաղըրուպ, շահգատէ տէ-
 պէտիւմ իտերէք տէր, հուգուրը բատիշահա
 կէլուպ բատիշահ տախի շահգատէնին աղգընը
 արամաք թարիղէյլէ պաղը քէլամ օ սէօհպէթ-

լէր սէօյլէտի իտէ, շահգատէ տէր, Փէտէր է-
 ֆէնտիմ, պէնիմ պիր թարաֆտան քէտէրիմ
 եօքտուր, հէմանն անճաղ ճանըմ սըղըլուպ տէ-
 յիպ ճէվապ վէրտի, Փատիշահ տէտի, օղլում
 լալայը եանընա ալուպ սէհրալարտա կէզ կէօն-
 լուն կիւզէլ աչըլտուն տիտի, շահգատէ պա-
 պասընըն էմիլինի եէրինէ կէթուրմէք իչուն լա-
 լասընը եանընա ալուպ թէպտիլ քրեաֆէթ
 կէզմէկէ պաշլատըլար, մէկէր օլ մէմլէքէթտէ
 պիր պէօյիւկ գահվէ տէրունինտէ պիր թա-
 քըմ շայիր սաղ չալուպ չաղըրմաքտա իտիլէր
 պու ահէնկ՝ շահգատէնին քուլաղընա կիտուպ
 աման լալաճըղըմ շունլարը ալուպ սէբայտ կի-
 տէլիմ տէյիւ իպրամ իտինճէ էմը էֆէնտիմին
 շահգատէմ տէյուպ, շայիրլէրի սէրանա կէ-
 թուրտի, հասըլը քէլամ շայիրլէր օ ազչամ
 էյուպ իչուպ զէֆք օ սէֆա սաղլէր իլէ ֆապ
 իլլէմէքտէ ամմա հարէմ թարաֆը պունլարը
 թէմաշա իտերլէր իտի, շահգատէ պունլարը
 տիյնէյուպ տուրուրքէն, աչքըղալէպէ իտուպ
 պիր ահ սէր չէքուպ, պու պէյթլէրի սէօյլէ-
 մէկէ պաշլատը հէման :

Ահ իտեր աչըլար տիրոհունէն,
 պիմէզէր աչըլարըն գալպինտէ նէ վար,
 ֆարը եաչլէր տէօքէր չէլմի տիրոհունէն
 ճէմալն եար իչուն լէլու նիշաղ :

Մուհապոյէթ շնորհեա եանար բերվանէ ,
Բագար հարամ էլէր սուզի հիճրանէ .
Պիւլպիւլ Քերեատ իտեր կիւլիւ խենտանէ .
Պու հայի քեայ իտեր անը կիւլիւզար .

Մեվտա տեղերէրի կեւտի պաշլմա .
Թերահիւմ իթմետի պու կենճ եաշլմա .
Պիւ եար իտու պաքըն շու սապաշլմա ,
ԹըՔըլ կքէն պէն օլտուլ շար հնմ նաշար .

Խսպէր վերին պէնիմ օլ շահ պապամա ,
Ազաալ օլուպ բի դայըլ իհրամա .
Պէնտէն սեւալ օլտուս սեովի հիմա' ,
Բազնիհան կիտուպ ճանանն արար :

Տէյուպ քելամը քէտտի, իչերուտէ հարէմ
Թարաֆընաա պիր վէլլէլէ քորուպ օլլում շահ-
ըստէ կէօյնիւնի դալիպա պիր եերէ տիւշիւր-
միւշ տիր . էյու սազ սէօզ պիլուր նէ՞ աճայիպ
սէյրանտըր պու քէյիկէլէթ էֆէնտիմիդին խա-
պերի վար մը տէյուպ' քելամը ուղաթմայալըմ
շահգատէնին վալիտէսինին տախի խապէրի եօք
իտի . խալայըլար մաճարայի օլտըղի կիպի նա,
դըլ խտինճէ վալիտէ սուլթան շահգատէմ պու
թարաֆա կէլսուս տէյիւ հարէմէ տալէթ ի-
տէր , վալիտէսինին եանընա կիթտի , վալիտէ
սուլթան տէտի , օլլըմ սէն չալըբ չարուպ չա-
ղըրըմըշըն , սանա այըպ տէկիլտիր զիրա սէն
պիր բատիշահ շահգատէսիսին սօնկրա ալէմ
սուլեարսա սանա նէ տէրլէր շանըմըզա զիւլ

տէկիլտիր, աման էվլատըմ սաղըն պիր տա-
խի պու միտիլու իշ իյէմէ տէյու նատէհէթ
էյլէտի, շահգատէնին պու քէլամլէր քուլաղընա
կերմէյուպ տէրքի էյ պէնիմ սատըք վէ մու-
հապէթ ճան բարէսի վալիտէմ, սէն պէնիմ-
հալիմտէն ալիեահ օլմայուպ սէօյլէր տէյու սուալ
էյլէ , զիրա եաղըք տըր պէնիմ կէնճ եաշլմա
տէյուպ . աղլամաղա պաշլատը , վալիտէսինին
եիւրէկի թէհամմիւլ էյլէմէյուպ տէրտին նէ
տիր սէօյլէ պանա տէրտինէ տէրման օլայիմ
տէյուպ օլ տախի աղլամայա պաշլատը . շահ-
ղատէ տէտի տէվլէթլու անամ, պէն սանա
տէրտիմ տիւ իլէ թաարիֆ իտէմէմ, լաքին էմը
էյլէ պանա պիր սաղ կէթուրսուսլէր սանա օլ
վազըթ տէրտիմի պէյան իտէյիմ տէյու գա-
թի ճէվապ էյլէտի , վալիտէ սուլթան տախի
էմը էյլէյուպ շահգատէյէ պիր սաղ կէթու-
րուպ վէրտիլէր շահգատէ տախի սաղը տիւզէն-
լէյիպ պաղալըմ նէ սէօյլէտի :

Պիւ ճուճաա կիճէսի խապէ վարմըշըմ .
Սէլտի պիր բիր պանա կէօստերտի սէյրան .
Ղավս օլուպ պահրը աշգա տալմըշըմ ,
Նիհայէթի եօքտըր տերեայի իւմման :

Տօլաուրուպ պատեսին պիր պանա սուէնտու .
Սէհպաի տնմ վէրուպ ճանէ աօգուստու .
Սէվտիկիմ օլ ալպէր մաէն պուլուստու ,
Պագարմ բի եանըմաա օլ միհրի թապան :

Պէն անքն աշխարհայն սարարըս օլտուամ՝
 Պու սեվտա հալէթին քէնտրմտէն պուլտուամ՝
 Հինտէն կէրու օլ տիրտարէ գուլ օլտուամ ,
 Նէ քատար երբաքաղը Հինտէ խօրասան :

Սագլատըմ գալպիմտէ սըըըը տայիմ :
 Քիմսէյէ վասֆ իթմէմ պու զարիպ հալիմ .
 Տիէ տէստան օլուը պէնիմ հալիմ ,
 Սէօյէմէ քիմսէյէ էյ Բազէ նիհան :

Պէօյէ սէօյէյիւս սաղը եանընա պըրագ-
 րաքաղը , շիմտի խալայըըլար վէ վալիտէ սուլ-
 թան տախի թատճիւպտէ դալուս էյ ալիմ իւլ
 թիւսիյը վէ էլ խաֆիեթաթ , պու նէ հիքմէթ
 տէր տէյուս թէայիւր պէմինէ պաշըն սալաը
 ամմա . շահգատէնին սէօյէտիկի շէյէրտէն պիր
 շէյ աղնամատը իսէ տէ պու քէլամէթը զայէթ
 քէնտինէ խօշ կէլուս տէտի , պու նասըլ էս-
 րար տըր շուըը պանա պէյեան էյէ սանա
 եօք եօք , վէ եօլունա ճանու պաշըմ ֆէտա
 օլուն տէյուս չօք րէճա էյէտիքտէ , շահգա-
 տէ տախի սաղը էլինէ ալուս պաղալըմ վա-
 լիտէսինէ նէ սէօյէտի :

Սէվէրսին էյճանըմ էվլատն նինն ,
 Սէօյէ Հինտիտանն պիր խապէր կիթսուն .
 խանչըր կիլէր չըգար տուտի սինմէ ,
 թատպիպիմ լօքմանն պիր հապէր կիթսուն :

Սէվտիկիմի կէօրմիւշէմ րուէա իշնտէ .
 խիւաֆ տէկի մուծաք տիւնէտյ իշնտէ .

գապստէ շուշ տըր կիւ
 յիւրըն սէմէնճանէ պիր խապէր կիթսուն :

Իրֆան օլանլար աղնար էհի ըումուզի ,
 Գահը ին կէշիրտիմ օլ շէպի ըուզի .
 Հինտ փատիշահինին Մահի Ֆիրուզի ,
 կէօնտէրին սուլթանն պիր խապէր կիթսուն

Եօքսա պու շահգատէ էլինտէն կիտէր ,
 Պիր ճէվապ գաթ էլլէ նինն ակիլտէն .
 կէլ սաքն պէնիմ շօլ շէշմիմ սէլինտէն ,
 Բազիտէն օլ ճանն պիր խապէր կիթսուն :

Պէօյէ աէյուս սաղը էլինտէն պըրագ-
 ամմա , վալիտէ սուլթանն պիր բարչա անլար
 կիպի օլտու . էյ վահ պէնիմ էվլեատըմա րու-
 եասընտա Հինտ փատիշահըն քըզընըր կէօսթէր-
 միշէր՝ վէ պիրազ տախի ըշրէթ վէրմիշէր ,
 շիմտի պէնիմ էվլեատըմ տիվանն կիպի օլմուշ ,
 պու քէյֆիէթի շահ պապասընա խապէր իտին
 շարէսինէ պաղսուն տէյուս , Փատիշահա ի-
 ֆատէ իյլէտիլը . Փատիշահ շահգատէի տա-
 վէթ խտուս կէլ օղըմ թօղը սէօյէ՝ սագ-
 լամա պէնտէն՝ պէն սէնին տէրտինէ տէրման
 իտէրիմ , խիւտա քէրիմ տիր տէյուս , շահգա-
 տէնին եիւզիւնէ կիւլտիւ . շահգատէ տախի
 պաշընա կէլէնի պիրէր պիրէր նագըլու պէեան
 իյլէտի . Փատիշահ տէր՝ վար լալան իլէ պիր
 մըքտար սահրալարտա զէվք էյէ , պէն տախի

ինչպէս չարէսին պարայրմ տիտի . վէ շահ
զատէ տախի լալասընը ալուպ բուշէն եայլա-
սընա կէթիւրտիւ . մէկէր օլ եայլատէ պիր թա-
քըմ կիւզէլ քըզլար վարիտի . շահզատէ պուն-
լարը կէօրիւնճէ մերազը դալքուպ' էլինտէ
սաղ օլմատըղընտան պիր աղած բարչասը ա-
լուպ , սաղ էլլէյուպ պագալըմ նէ սէօյլէտի :

Տալիկ չօք կիւզէլ եայլա պու եայլա ,
Էլինտէ եօք Մահի ֆիրուզէ բանա .
Գուլ օլմուշ գըզլար խիրամ խտրէր ,
Պու տիւնեայը պանա հարամ խտրէր :

Սէֆատը պու սէյրան կիւլ արասընտա ,
Պիւ թարքըմ գալմըլ եօլ արասընտա .
Սալանըպ կէզէրէր եօլ արասընտա ,
Պիր պիրինէ տուրուպ գըեամ խտրէր :

Հէր թարաֆը բուշէն պաղի լէթաֆէթ ,
Տիւզէրէր պիր պիրէրինէ խտրէր տաֆէթ .
Թեմաշաի կիւլէն միսալէ ճէնէթ ,
Սալանուպ կէզմիկէ էնտամ խտրէր :

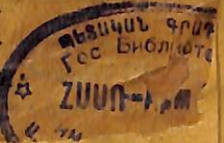
Վահ պ'նիմ սեւտալը պաշըմա է'յ վահ ,
Բազի նիհան հէր շէյտէ օլուր ալեհահ .
Հալիման պիլմէտի նէյլէիմ օլ մահ ,
Վագըթը էսրարի թամամ խտրէր :

Պիրտէ շահզատէ պէօյլ սէօյլէտիքտէ
օլ մահարտէ նէ դատար քըզ վար իսէ , շահ-
շատէնին պաշընա իւշտիւլէր , մէկէր իլլէրինտէ

Գուր — — — շահզատէնին բույնասընտա
Հինա փատիշահըն գըզընը կէօլթէրմիլլէր ,
Պլ քըզա աշըք օլմըլ , հեման Հինա փատիշա-
հընա պիր խապէր կէօնտէր . Սալահըն էմրի ,
Բէյրամպէրին գալլի իլէ գըզընը օլլումա նի-
քեհաշա կէօնտէրէսուն տէյուպ , քէլամը քէս-
տի իսէտէ , Փատիշահըն պիր սէվկիւլիւ վէզի-
տի վար իտի . նութգա կէլուպ տէրքի՝ Փա-
տիշահըմ շահզատէ էֆէնտէմիղին նութքընը
կիւշ էլլէմէտիք , կէօրէլիմ նէ վէճն իլէ էօ-
րարէ վագըթ օլմուշ . պիր մըքտար սաղ իլէ
սէօյլէտն տէյինճէ , Փատիշահ տէր . կէրչի
սէօյլէտիք աման՝ պէօյլէ շէյ պիղիմ շանը-
մըզտան տէկիլաիր . խուսուսա չարըճըլար կի-
պի չալուպ չըղըրմաք այըպ տէկիլմի տիր .
էլ հալեայի մին էլլիման տիմիլլէր տէյինճէ՝ օլ
մէճիլիտէ օլան ճիւմլէտի Փատիշահա լիճա էլլ-
լէտիլէր՝ Փատիշահըն բուխտէթի իլէ շահզատէ
սաղը էլլինէ ալուպ պագալըմ նէ տէտի :

Աըպամա պէնի շահ բէտէրիմ ,
Մուրատը խիւտանըն էսրարըտը պու .
Հաճէթ միւրատընը հագտան խտրէրիմ ,
Փէեազը ալեմի իզարը աըր պու :

Պու աըքըն հալին բիմէլէր պիլմէղ .
կիւու սեօզ քիմէնէ սէօյլէնմէղ .
Օ աշըն բարտի գանտէ պիլնմէ
էրէնլէրի՝ աշըր իգարըտը պու :



Ուղարատ սկստիկիմ կիւճիւմ երկմէզ :
Քանատ աչամ պօշտըր քոլում երկմէզ :
Սըլտըր եարէլէր կէլուպ պիթիլմէզ :
Տիւպէր կիւղարըն ուեարըտըր պու :

Բողնիման շէքէր նարի հասրէթի,
կէօյլումոտ միւհքէմ տիր եարին Ֆըրքէթի :
Բիրիմիզէ իթտիք վատու վուպէթի,
Վուպէթ վագթըր գուււրազարըտըր պու :

Երմտի շահգատէ քէլամըն թէմամ իյլէ-
տիրքտէ, մէճլիս խարըր շահգատէնին պու էհ-
վարնա պագուպ հայրանն օլտուլէր, վէ աֆէ-
րին էյ շահգատէմիզ տէտիլէր. պու տատ նէ
թէքիմ Գէրէմ իյլէ Սպը Հագ աչըքըր օլտըրը
կիպի. պու տախի Հագ աչըքըր օլտուղունա
հիչ իչթիպան եօքտըր տէրուպ, շահգատէյէ
թէքրար ճումհուրիէթլէր րէճա իյլէտիլէր քի,
շահգատէմ պիր տախի միւպարէք սէտանըրը
կիւչ իտէլիմ, սէնի Հագ սէվտիկինէ գավուչ-
տուրուուն տէյուպ, շահգատէ ալտը սաղը է-
լինէ պագալըմ թէքրար նէ սէօյլէտի :

Խիգապը օլէմ իւլ էամայի տույտում,
Բուէ էլ էմինէ վահի պույօւրըր մէվա :
Տէվրի քեայինաթըն խալքընայ ույտում,
Լայիմոււթոււ լայենամու պու խալքըր պիւննա :

Կենճլքտէ պիր Բիրի օղրատըր եօլում,
Օլ խաքի բայընտէ պաղլուտըր գուււմ :

Սետտի իսկէտեր տիր սաղըմ /: սօլում :
Պաշքէտուպ բայընէ տուրտտ աիվունէ :

Մուաշիգի էնֆիւսիւ պլէմ,
Տէրտ կէօյլէրտի պանա մուղագատէմ :
Սլէտի սէհպայի տախի օլ ճամի ճէմ,
Հէրարէթի գալտըր եիւրէյիմտէ հալէա :

Էահ պագամ օլտուն տէրտիմէ տէրման,
Պու տէրտիմէ շարէ պուււմագ լոգման :
Գիմէ սէօյլէր հալին պու Բագի նիւան,
Վաքըթ իսէն էյ լոււթիու աթա :

Շահգատէ էլինտէն սաղը պըրագուպ
պէօյլէր եանըք եանըք սէօյլէրինտէն աիվան
մէճլիսի պաչլատըրըր կէօյլէրինտէն եաչ րէ-
վան իթմէկէ, իչլէրինտէն պիրի տէր Փատիչա-
հըմ շահգատէմիզ պէօյլէր ֆիլչան իտէրէք ճիւմ-
լէնին ճիկէրինի եագար. իմտի պոււնուն շարէսի
հէ ման Հինտ փատտիչահընա սէրիեան պիր նամէ
կէճնտէրէլիմ սիզին նուֆուսունուզըքըրմազաի-
տի. էհլի աիվան պու քէլամըր մաագուլ կէօրիւպ
անէլէնամէյի եագուպ Հինտ փատտիչահընա կէճն-
տէրմէտէօլտունլէր. պիզկէլէլիմ Մահի ֆիրուղէ :

Բամի պէօյլէր րէվայէթ իտէրլէր քի, Մա-
հի ֆիրուղէ սուլթան՝ շահգատէնին աչք ա-
թէչի իլէ կիճէլէրտէ ույգու կէօյլէրինէ կիր-
մէյուպ, աչքը զալէպէ իթտիքճէ պէյիթլէր
սէօյլէրտի. պագապըր տախի էհլի աչքըր օլտը-
րընտան եարըմ սաաթ եանընտան պըրմայուպ :

պուստոս րէս պատմէ ի յիշխանի-
կինն Եւսէն տիեարընատ պեր արեպ շայիր
լուպ Հինթոտէ պեր գահվէտէ միտափիր օրմաղէ
անտէ չարուպ չաղբորը իտի . պիր կինն պ
չայիր պեր դաչպէ յի իլէ Հինտ փատիչանընտէ
տիւնեարըք իտտէմիչ պագայլըմ նէ տէմիչ :

Մարուքի ալէմէ շայեսթէ իհասն մուգարտեմ տիր ,
Անըն միւրատը Գեման իւննտէքի ֆերման մուգարտ
տէմ տիր

Շարը շեր պեր պաթնի գուրուպի գուարեթու իւ
թերաչիւմ էլէ եա սեյտի պանա տերման մուգարտ
տէմ տիր

Սէլամի րավգայիքեապէ հուգուրը ինտի մելլէա տըր ,
Անա վէճի սուճուտի քեապի ըհնմա մուգարտեմ տիր :

Եանի Եագուպ Եանի Եուսուֆ Եանի պու Իսմայիլ
գէմգէմ :

Եանի ճեպրահիլ Եանի ճէնեթ Եանի գուրպու մու-
գարտեմ տիր :

Եանի ֆեգիւ Եանի ղըրպէթ Եանի զահմեթ Եանի
պէնտէ :

Եանի պաշը գապաք օլտըմ Եանի ուրեան մուգարտ-
տէմ տիր :

Արեպ շայիր պու նամէի եաղուպ Փատի
սուստուքտա , Փատիչան արեպ շայիրին

պու պէ յիլէրի ղէֆքընէ կիտուպ վաֆիր իհ-
սան իլէտի ամմա , պէ յիլէրի գըղը Մահի
ֆիրուգայէ վիրուպ գըղըմ շունա պիր նազար
իտէպիլուրմըրն տէտիքտէ , գըր
էլուպ պագայլըմ նէ տէմիչ :

Իսի ճէլալ օգուր արիմ եզպէ տէն ,
Ֆէյմա Թաիպ Թաիպաթ օգուր .
Պու աշքըն քիթապը իլմի տէֆտերտէ ,
Մուսաֆը հիւննիւնտէ ըխալաթ օգուր :

Պու աշքըն հալիտիր ինճէտէն ինճէ .
Օգուր կէօյիւմիւզ գիմ քուրանը հիճճէ
Էրէկէր պապընա վաուպ կիլիմճէ ,
Սիւպհանէ մայէճի միարտէլաթ օգուր :

Էկէր վար իտէ կէլտուն աշքը օլանլար ,
Պէնիմ իլէ տալպէ տուրսուր տուրանլար .
Մահի ֆիրուղէ կէլուպ պունտա պուլանլար ,
Տալպի մերտ իտէր քեայինաթ օգուր :

Իչպու պէ յիլէրի եաղուպ պապասընա վիր
տիքտէ , պապասը օգույուպ աֆէրին էյ պա-
սուի ճիհան տէյուպ չօք Թահսին կլլէտի .
վէ պիր ալա սազ եարտըրըպ գըղա վիրտի ,
Դըզ տախի աշքը ղալէպէ իթտիքտէ քէնտի
քէնտիսնէ էյլէնմէքտէ օլտուն . պիզ կէլլիմ
պէրի Թարաֆա : Չիւնքի Խորասան փատիչա-
հըն նամէսինտէ Հինտ փատիչանընա գըղը իս-
ու Թատամա կէօնտէրէսուն տէմի

Նամէ Հինոս փատիչահընա վասրդ օլուպ մաճա-
 րայի ֆէհմ էլլէ յինճէ, օլ ...սխի պիր նամէ
 եազուպ կէօնտէրտի վէ նամէտէ տէմիչ. դա-
 րընտաչըմ Շահ խօրասան, քէրիմէմիզի օլ թա-
 րաֆա շահգատէնիզէ իսթէմիչսինիզ. կիւզէլ
 ամմա, պէնիմ քէրիմէմ պիր տանէ օլտըզըն-
 տան վէ պէնիմ էլլէնճէմ օլտըզը իչուն, սս-
 լա եանըմտան այըրամամ. էկէր շահգատէնիզի
 պու թարաֆա կէօնտէրիրսէնիզ, գըզըմը նի-
 քեահ իտուպ վէրիրիմ. եօխսա պաչգա տիւր-
 լիւ օլմազ տէյու իսթմի քէլլամ էլլէտի. թէ-
 գէլտէն թաթար չըքուպ նամէյի խօրասան փա-
 տիչահընա կէօնտէրուպ, նամէ տախի վիսուլ
 պուչուքտա չիւն փատիչահ նամէի օքուտուգ-
 տա փիւր զապէպ օլուպ մուհարէպէ իլէ ալու-
 րըմ տէյու տավայէ գալքտը. շիմտի շահգա-
 տէ պու հալի թէֆէքքիւր էլլէտիքտէ, պէ-
 նիմ իչուն պու գատար ճան թէլէֆ օլաճաք
 տէյու պապասընը պիր թագըրիպ վազ կէ-
 չուրտի ամմա, էլ ալթընտան գըզա պիր նա-
 մէ եազուպ իչ պիրուր պիր ատէմին էլլինէ վի-
 րուպ, Հինոս տիլտարի Մահի ֆիրուգէյէ կէօն-
 տէրտի, պաղպըմ նամէտէ նէ եազմըչ. վէ
 նէ տէմիչ.

Ախտեր իսէն հուզուրը եարէ էյ նամէ,
 Պու աչքըն հալին սուլթանէ արզ իթ,
 Եազմըչ իսիւտա էղէլ րուհի գալէմէ,
 Թագտիրի իսիւտայի ճանանէ արզ իթ :

Բիւյեստէ պերապեր պտաէէր իչտիք,
 Մուհապպէթ նէ իմիչ ֆէրք իտուպ սէչտիք.
 Պիզ օլ տավայէր թա էղէլ կէչտիք,
 Վարկիթ նամէ շահը ճիհանէ արզ իթ :

Պու կէօնիւլ հաճէթի միւրատը սէնտէ,
 Պիլմէմ Հինտտէ միսին եօքսա Ելմէնտէ.
 Բէք ուզաք եէրտէսին կիւլտիպինտէ,
 Պիլմէմ իսօնչէ իսէնտանէ արզ իթ :

Պաղայէ գալոււն պու աչք միւրատը,
 Սէնին իչուն էլլէրեմ ֆէրեատը.
 Պու Բազի նիհանէ էլլէ միւրատը,
 Տերտիմին թապիպի Լոգմանէ արզ իթ :

Շիմտի պու ատէմ պու նամէյի ալուպ
 պիր կիւն Հինտիտանէ տախիլ օլուպ, պիր ա-
 ճիւզէ գարը իսապէր ալուպ հէման օլ աճիւ-
 զէնին էլլին էօքիւր, վալիտէ պու նամէյի փա-
 տիչահըն գըզընա վիրուպ պանա ճէվապընը
 կէթուրէպիլուրսըն սանա չօք իհսան իտէրիմ
 տէյուպ, էլլինէ իւչպէչ ալթոււն վիրտի. շիմտի
 գոճա գարը ալթոււնլարը կէօրտիկի կիպի պաչ
 իւսթիւնէ օղլում, սէն պէնիմ միսաֆիրիմ օլ
 պու իչի թէղ պիթուրէյիմ տէյուպ ալթոււն-
 լար գուվէթի իլէ, հէման Փատիչահըն սէրա-
 յընա վարուպ նամէյի վէրտի. Մահը ֆիրուգէ
 նամէի աչուպ կէօրտիւքի շահգատէնին նամէսի
 տիր, շատ օլուպ գոճա գարընա իքրամ իտուպ
 վէ հէմ տախի նամէյէ գարչըլք եազուպ

պր սաս Գեւոր . բօճա գւրը --ալը նամէյլ
ալորըը կիպի տօղրու էվէ կէլուպ օլ առէմէ
թէսլիմ էյէտի . օլ տախի նամէյլի ալուպ պիւ
կիւնտէ խօրասանէ տախիլ օլուպ նամէյլի շահ
զատէյէ վիրտի . շահզատէ տախի մէմնուն օ
օլարաք նամէյլի օգուամաղա պաշլատը . Մահ
ֆիրուզէ նամէսինտէ նէ հազմը :

Տէվէթուր է ֆէնտիմ էյ նուրի այնրմ ,
կեօղէրիմ շահի խուպանը կեօղէր .
Պէյէնտիմ նամէյի վէճի խուպանրմ ,
կեօրիւշէքէր վաթթը զէմանը կեօղէր :

Կիճէ կիւնտիւղ պազուպ էօլուն կեօղէրիմ ,
Նամի իննտիտիթ Թահիգ պօղէրիմ .
Ճէմալի բաքընը կեօրիւք պղուէրիմ :

Պիւլպիւլ կիպէ տիւշիւմ խարու հավեսէ ,
Ուշմատան կիրմիշէմ պէն պու գաֆեսէ .
Սէնտէն պիր խապէր եօզ ալաը ֆէսֆէսէ ,
Քէրէմ սնտէն լուծֆու իհասն կեօղէրիմ :

Կէր քի կէլուբէն սէն պու տխարէ ,
Պէն գատիմ տուրմու շէմ վատու իրարէ :

Հէման շահզատէ օգուաըքտա՝ ճանրես
գաթըլուպ կէլէն առէմէ վաֆիր իհասն
էյէտի , զայրը օլ առէմէ իլէ կիլի կիլի գր
պն թարաֆընա կիտուպ կէլմէկէ պաշլատը
ամմա , շահզատէնին աշը կէրէյի կիպի

աղջամ օլթուպ ույգույա եաթարլար . մէկէր փա
տիշահ շահզատէնին կնտիշէսիյէ ույքուեա
խարմը իտի . փատիշահ ըուեաալնտա աղ սա
գալը նուրանի եիղլիւ պիր տերվիշ կէլուպ սէ
լամ վիրուպ վէ աէտի . փատիշահըմ շահզա
տէյի պէօյլէ աղլէթմէ . հէմ իղին վէր գըղըն
թարաֆընա վարուպ միւրատը մագսուտընա
նախիլ օլսուն . եօխսա իղին վէրմէգսէն շահզա
տէ էլինտէն կիտէր տէտի . փատիշահ պազտը
քի տերվիշ՝ մուգատտէմ կէլէն տէրվիշ տիր ,
հէման տիլին լալ օլուպ սէօյլէյէճէկի պիլմէղ
օլտու , վէ քէնտիսի տէվիշիրուպ տերվիշէ աէ
տի . պէնիմ շահզատէմ պիր թարաֆա կէօն
տէրմէկէ նիյէթիմ եօքտուր տէյինճէ , տեր
վիշ աէտի . պէննէ սէօյլէտիմ սէննէ անլատն
տէյուպ փատիշահըն իւղիւնէ խըշմըլան պա
քըննա , փատիշահըն վիճուտինտէն պիր թէր
պօշանուպ տիթրէմէկէ պաշլատը . չիւն պու
րօքըու իլէ ույանուպ շահզատէնին վալիտէսի
նէ պու ահվալը հիգեայէ իյլէմէղէ պաշլատը .
շիւնի անատը ֆէրեատ իտէրէք աղլամաղա պաշ
լատը . շահզատէյէ խապէր վէրտիլէր՝ շահզա
տէ կէլուպ կէօրտիւ քի անատը պապատը աղ
լատը՝ արտը սաղը էլինէ պագալըմ նէ սէօյ
լէտի :

Աղալուպ տէ օլմ բէք Թահիգ կեօղիւնտէն ,
Կին օլուրքի հասրէթ կէլի գափաշուր :

Կեօզէրննիզտէն տէօքերսննիզ գան իլէ ևաչն ,
 Մէրտ օլան կէզմէլը զուրպէթ էլէրի .
 Սլալուր օլ նազիք զօնէ կիւլէրի ,
 Պիւլլիւլ միսի էլպէթ կիւլէ գավուշուր :

Դիւռն աղարթըն նէ տիր միւրատըն ,
 Չար խոռւպ աղամա է՛յ ճանրմ անամ .
 Չօք տուրմամ կէլուրըմ է՛յ շահ պապամ ,
 Պու վատէի վուսթէթ կէլուր գավուշուր :

Մ՛հ խոռւպ աղար պու ըտգի նիհան ,
 Եարէպ սէն էլլէ տերտիմէ տերման .
 Պէքէք կէլուան աէյու օլ էպրու բեման ,
 Պու աշքը մուհապպէթ կէլուր գավուշուր :

Տէյուպ քէլամը ք շատիքտէ Փատիշահ տա
 տի օղլում պէն սանա իզին վերմէզ խտի
 լաքին պու կիճէ կէօրտիլլում ըրեայէ պ
 նայէն սանա իզին վէրտիմ տէտի . վալիաէս
 ահվալը թէֆէքքիւր խոռւպ կէօրտիւ ըի չօր
 եօք՝ օլ տալի իզին վէրտի . շիմտի շահզատ
 շատու խէնտան օլուպ պապասընըն վէ անա
 սընըն էլլէրինի վէ այագլարընը եօրիւր Հտ
 գա շիւքը կյլէտի . շիմտի Փատիշահ շահզատ
 իշուն պիրազ շամաշուր՝ վէ ըիւլլի ազճէ՝ վէ
 ըէֆիքի օլմագ իշուն իքի պապաիկիթ քիմ
 հազըր խոռւպ , օղլում Սլլահ սէլամէթ վէ
 սուլն ինչալլահ սէն տալի միւրատը մագստ
 տընա նայիլ օլուպ պու թարտֆա կէլուրտ
 տէյուպ կէօղլէրինտէն պարան միսալի եաշա

արաք ալտը սաղը էլինէ պաղալըմ՛նէ սէօյլէտի :

Շիմտէն կերու երէտա է՛յ անամ պապամ .
 Պիզէ գըմէթ պուտըր զուրպէթ էլ չէքտի .
 Պէօյլէ չալըլը էզէլ օլ ըուհի գալէմ՝ ,
 Մէճնուլն թասլընը տաղու պիյլ չէքտի :

Եքըմը պաշտտան ալտը պիր նիկէար .
 Շիմտէն սօնկրա դայըր պէնի քիմ արար .
 Մուհապպէթի սերտէ էսէն ըուզիկէար .
 Պէնի պիր մուխալիֆ պատէ էլ չէքտի :

Հէլալ էյլէ հադգըն է՛յ ճանրմ անա :
 Ինքըսար էյլէմէ էօղլիւտէն պանա .
 Չօք տուրմամ կէլուրըմ հէլպէթ պու եանա ,
 Կէօղիւմիզին պաշը պահըր սէլ չէքտի :

Ըահ պապամ սէնին գատրին պիւրիթմ ,
 Եօլընա ճան պաշ գուրպան օլուրըմ .
 Մէվլամ էօմիւր վէրսուն կինէ կէլուրըմ ,
 Բազի նիհան էինէ ըէսմի հալ չէքտի :

Պէօյլէ տէյուպ քէստիքտէ թէքրար պա
 սարնըն վէ անսընըն էլլէրինի եօրիւր . հէլալ
 շաշուպ շահզատ օլ քիմսէ իլէ եիւրլէրինի հա
 չքըր խոռւպ սարայ գաբուսընտտն չըղուպ աղմի
 ըոհ կյլէտիլէր ամմա , սարայա պիր պէօյիւք
 միթէմ տիւշիւպ քիմի աղար , վէ քիմի պա
 ճիւրը , կիւյեա քըեամէթ կիւնընտէն պիր կիւն
 շար պունկար պէօյլէ աղամաքտա օլուսնլէր
 պիւլ կէլլիմ շահզատէյէ . շիւնքիւ պուսլար

դանտէսին Հինտիսթան տէյուպ, ազ կիտուպ
ուզ կիտուպ՝ տերէ թէփէ տիւզ կիտուպ՝ պա-
զը մահալլէրի զիեարէթ իտուպ՝ սէֆա վէ զէվը
իտերէք, եէյուպ իչուպ սագու սէօզ իտերէք
պիր կիւն Մուշտան Հասան գալասընա տախիլ
օլուպ, օլ կիճէ պիր գահվէտէ միսաֆիր օլուպ
գալտըլար, գահվէտէ օլան էհպապլար շահգա-
տէնին սաղընը կէօրիւնճէ բէճա իյլէտիլէրքի
աչըք պիզէ պիր թիւրքիւ սէօյլէրոէն օլմազմը
շահգատէ պաշ իւսթիւնէ տէյուպ ալտը սազը
էլինէ պագալըմ նէ տէմիլ:

Պր միւ ֆերրիս եեր տիր Հասան գալասը,
Ճէվրէ եանը տիւզաիր ըրմաղը չաղէր:
Պու եերտէ էլլէնէն հիչ թիւթմէն եաչը,
Խասթէ շիֆա պուլուր հէս սազը չաղէր:

Պէն թէք դարիպ սէյեահ զուրպէթ էլլէր տէ,
Սէօյլէնուր պիր վագըթ ատրմ տիլէր տէ,
Մէճնուս կիպի կէզէրիմ տաղէրտէ պէլէքտէ,
Ա՛հ իթտիքճէ իւրէ կիսին եազը չաղէր:

Բազի նիհան չոգուպ պու եերտէն կիտէր,
Պագի տէյիլ տէվէթի միւր սիմուզէր,
Աչըք օլան միւրատըն հազտան իսթէր:
Ճօշ իտուպ կէօնիւ միզ տաղը չաղէր:

Պէօյլէ սէօյլէ յուպ խապէ վարտըլար, պիր-
տէ սապահ օլուպ ամլարընա պինուպ եօլա
րէվան օլտուլար, նիճէ նիճէ մահապիւրտէ ա-

րամ իտերէք ազ վագըթ էչինտէ Պաղտատէ
տախիլ օլտուլար, ամլարըն պիր խանա պագ-
լայուպ քէնտիլէրի պիր գահվէյէ կէլուպ սէ-
լամ վէրտիլէր՝ մէկէր օլ գահվէտէ պիր թա-
քըմ շաիրէր սազ չալարլար իտի, պու աչըք-
լար շահգատէի կէօրիւնճէ եէր կէօսթէրտիլէր,
պուսըլար տախի կէչուպ օթուրտիլէր, գահվէ-
լէրի իչտիքտէն սօնկրա շահգատէյէ բէճա իյ-
լէտիլէրքի՝ աչըք պիրատէր սէն տախի պիր շէֆ
սէօյլէյէսուն օլմազ մը տէտիլլէրիտէ, շահ-
գատէ ալտը սազը էլինէ պագալըմ նէ սէօյլէտի:

Պր աղիմ շէհր տիր պու միլքի Պագտատ,
Էլլիեա էմպիեա մագամի պուստա,
Նիճէ իմտատէ կէլուր սանա իմտատ,
Եէտի տերեանըն թէմամ պաչը պուստա:

Իսմի աղիմ սահիպի լէվայի պուստա տըր,
Էքսերի սաատէթի բէմեա պուստա տըր,
Տէ ֆիլիէի իլմի սէմեայ պուստա տըր,
Խուպլէրին սերվէր ինին պաչը տըր պուստա:

Էլ աման եարէպ միւնաճատ եերի,
Էլլէտիմ տիլէրտէ խաթմի էգալերի,
Բազի նիհան կէօրիւն օլտը սէրսէրի,
Հագըրն օլ բավալի սէլամը պուստա:

Տէյուպ քէստի ամմա, օթուրան քիմէսնէ-
լէր հայրան օլտուլէր՝ լաքին օպիր աչըքլար
պիզիմ պու տէլիգանլու իլէ իմթիան օլմամըզ

լազըմ կէլուր տէտիլէր • էլէրինտէն պիրի ալ
տը սազը էլինէ պագտլըմ շահգատէյէ նէ
սէօյլտի :

Աջըք Մէտուտ

Տէտուրու միւքերրէմ ալտըմը բիրտէն ,
Պու մէճլիս էրպայը տիվան եքրիտիր •
Պույսուրտուն կէվնէր ճան էլէ սերտէն ,
Մազըուր իտէր սէնի մէյտան էիրտիր :

Շահգատէ

Պիր էլիք նգըթաարն էգպէր իմտինմի •
Խաթմը տիլ քիթապը գուրանտէ միտիր •
Էրէնլէրտէն թաճու լիպասը կիյտինմի ,
Եօխաս պաշը գապաք ուրեանտէ մի տիր •

Մէտուտ

Ճեսարեթին նէ տիր էյլէ էյվաւահ ,
Մաթուուպի հիւնէր պարի մաշաւահ •
Աւըլարտա ըիզա քիյ սեպիլուււտահ •
Պապը թէպիմ էմրու քերման էրիտիր •

Շահգատէ

Պիղտէ թէմէքքիւն տիրը պապը աշքուււահ •
Գալպիմտէ միւհքէմ տիր քէյգու քէյգուււահ •
Էկէր քի թութտըն իտէ պէյթի եէտուււահ ,
Եօխաս զահիտի սուրէթ համիտէ միսին •

Մէտուտ

Պունա Պաղտատ տէրլէր պու պիր աճայիւպ •

Չօք շայիս վարտըր էլմնտէ զալիպ •
Սըլմուս պիր քերրէ օլա կէօր սահիպ •
Նէ վարքի սահիպ էր Ֆան Շէրիտիր :

Շահգատէ

Պէն միւքիթի տէկիլէմ հագիմ նայիպ ,
Բիրիմէ պէն էգէլ օլմուշէմ թալիպ •
Շէրհ էյլէտուն սէօղիւմ իւչ էիւզ քեաթիպ •
Սէնի ճէհլէ նաթըք ուեանտէ միսին :

Մէտուտ

Գանտէն կէլուպ դանտէ կիտերսին •
Էյու գըեաքիթին կէօսթէրր պէյզատ •
Թուլու իւմիշ կիպի ինատ իտերսին ,
Ֆարիզ օլ ինաթտէն պիր հան էրի տիր •

Շահգատէ

Խօրասնտան չըքտըմ պատ օլ պատ ,
Աւըլա միհնէթ օլտում հէր եանըմ պէրպատ •
Իյտիլիմ թուլուարը կէօրմէտիմ ուսթատ ,
Պէտաթը խիւտայի սիւպհանտէ միսին •

Շիմտի շահգատէ պէօյլէ իմթիան օլտըք-
տա շահգատէ աշըքլարա տէտի • գարընաաշըմ
սէնին սուալընա ճէվապ վէրտիմ • սէն տալիս
պընա ճէվապ վէր տէյուպ ալտը սազը էլինէ
պագալըմ նէ տէմիլ :

Օլ քէյեազը մութլադ սուրքի գուրան •
Գանըր կիւն եազըլուպ շօլ եէրէ ինտի •
Նէ կիւն նէ սաաթ ճէպըսիլ սիւպհան •
Գանը միհրապ իւզքէ միւպէրէ ինտի •

Երևաի շահգատէ պույուրըն տէյուպ ճէ-
վապ իթաի . աչըք Մէսուա տախի տիւշուն-
մէկէ պաշխաոր վէ տէտի . սէն սէօյլէ պէն
միւլնագա իտուպ սծնկրա ճէվապ վերէյիմ
տէյիննէ ալար շահգատէ :

Ու վազըթ քիմ սուլթանը կէվնէյն ,
Քիմ իտի մասսուլադա գուրէթուիլը այանին ~
Քիմ իտի գիւլէ նուրէյն շահի Հիւսէին ,
Գանդը կիւն ալեա նուր բերվերէ ինտի .

Գանդը կիւն իյլէտի շէրիֆի ճիհան .
Նէ° իշարէթ իյլէտի պուրճի սահլաման .
Մուվարի տիւլտիւլէ գանդը կիւն մէրտան ,
Գանդը սասթ ֆէթիհ մէնպերէ ինտի :

Բագի նիհան պի բէրիէ մայիլ տիր ,
Վիրմիշ տիր բէնտիսնի ալը դայիլ տիր ~
Վէ ալեղզահ սուրէսի քիմէ նագիլ տիր .
Օւ գանդը սապըր սըրքի մահշերէ իթաի :

Պէօյլէ սէօյլէյիննէ հէր քէշ մաշատլահ
տէյուպ , վէ աչըք Մէսուա ճէվապ պուլամա-
տըղընտան տիլի լալ օրուպ գալար . պու քէ-
լամէ աչըք էամէր օլտա տախի ճէվապ վերէ-
մէղ իտի տէյուպ պուենա միսալ լաթիֆէ իյլ-
տիլէր , չիւն ազշամ օլուպ օլ կիճէ միսաֆիր
օլտուլար . էրթէսի կիւն ալէլ սապահ եօլմու
եօլուենտա կերէք ֆէհվասընճա , օլ մահալտէն
թաշրա չըքարլար . չօք մէմէքէթատ քօնուպ

Պէօյլէրէք , ստղու թիւրքիւ սէօյլէյերէք , սէլ
կիպի թէրէլէրտէն եէլ կիպի տիւզ օլալար կէ-
լիննէ , թօփ կիպի պիր կիւն Հինտիստանէ
տախիլ օլտուլար . անտէն պիր դահվէյէ կէլուպ
միսաֆիր օլտուլար . կիւնլէրտէ պիր կիւն շահ-
ղատէ գըղա պիր նամէ եազուպ քէնտիինն կէլ-
տիլինի պէեան իտուպ պիր թաղըրիպ նամէյի
կէճնտէրտի . գըղ տախի շատու խէնտան օ-
լարաք օլ տախի պիր նամէ եազուպ տէմիշ քի-
էյ պէնիմ շահղատէմ նուրի այնըմ , պու թա-
րաֆա թէշըրիֆ պույուրտուղընըղա չօք մէմուեն
օլտուլմ ամմա , պապամա պիր մէտահիէ եազուպ
քէնտին վէրէսին . ինշալլահուլթաալեա պու
թարիլիլէ սիղին իլէ կէօրիւշմէրլիք մուեսսէր
օլուր տէյուպ խաթմի քէլամ իթմիշ , նամէ
շահգատէյէ կէլտիքտէ տէր ազապ Փատիշահ
իշուն պիր մէտահիէ եազուպ պիր ճումատ սէ-
լամըղընա թազտիմ էյլէտի . Փատիշահ կէօր-
տիւքի ճէմալը աֆէթի տէվլամն , պագմաղա
կէօղլէր գամաշուր , հէման Փատիշահ ալագա
իտուպ շու տէլի գանլույը սարայա կէթուրըն
տէյու հմըր էյլէտի , շիմտի Փատիշահըն հա-
տըմլէրի շահղատէի ըրայէթլէ սարայա կէօ-
թիւրտիւլէր . շահղատէ հուզուրը Փատիշահ
չըքուպ առապի էրքեանը եէրինէ էլ քէնչէ
տիվան տուրտուքտա , Փատիշահ տախի մէա-
հիեէյի օղումաղա պաշխաոր , պագալըմ նէ
տէմիշ :

Է՛յ միւսպարէք տեղէնի բեարի Փատիշահ ,
Մէրհամէթ քեանի մուգատեւեմ գաղպի ըահմի Փատիշահ :

Սէնսին օլ տարը տէվլէթ սէնին օլ դամը քերեմ ,
Սէնտէ տիր ճիւմէ Քաղիլէթ էյ քերիմի Փատիշահ :

Արզ կտոււզ օլ խաբերայե կեօրմեկէ աչք դուլն ,
Աւըրը սատրգարը կեօրիւնտիւ Փատիշահ :

Շէօհրէթի իհասնին սէնին պէմի թօլտը էյ շահ ,
Է՛յ սաստիթ սահկպի թապիլի հալիմի Փատիշահ :

Սայեպանսըն ճիւմէլէ էյ ճանը ըղղը նիյմէթ վէլի .
Տալէրի Իւքէնտեր տեվըանը սիւլէյմի Փատիշահ .

Տեսիթի հեւրմիւնտէ դամու տիւրէ մասնիգաթընար սէնին .
Չիւն եեթմիշ էվլիտէրտէն ազիմի Փատիշահ :

Պէն Քաքըրն տիւշիւմ օլ կիւնտէ նէտիր մատեմ պէնիմ
) կեօր քեօրէ Բաղի նիհանը պու պէթիմի Փատիշահ :

Ա.Ֆէրին օղլում կիւզէլ սէօյլէտին օթույ
տէյու էմըր էյլէտի . շահգատէ եէր էօրիւ
իքի տիւզ իւզէրէ օթուրտը . տիտի օղլում սալ
չալմաք պիլուրմըրն տէտիքտէ , շահգատ
պիլուրըմ Փատիշահըմ տէյուպ թէմէննա
լէտիքտէ , Փատիշահ էմը խաուպ պիր ալ
պուլուպ շահգատէյէ վէրտիլէր . շահգատէ սա
ղա տիւզէն վէրտիքտէ , Մահի ֆիրուզէ սա
թան գաֆէս ալթընա կէլուպ տիյնէմէկէ պա
լուտը

Է՛րի խիւտա թաղտիրի քըմէթ պունոս տըր .
Կէղտիրի ապուսանէ զուրպէթ էլլէրի ,
Վհճուտըմտա աչք զահմէթ պէօյլէ տիր ,
Թօլաչարըր սէլմանէ զուրպէթ էլլէրի :

Պէօյլէ կէլտիրճէ խաթըրա տիւսպ .
Կեօրմէք իչուն աչք Խտը զար ,
Շիւ կեօնիւլ պիր եէրտէ քըարմը գարար ,
Արատըր տանէ զուրպէթ էլլէրի :

Քերեմ էօք քիմեմէն գուլնըզ մահտուս .
Պաշ աչք ետըն տեպը կիւն պէ կիւն .
Բաղի կէլէր զէքեան զուրպէթ էլլէրտէ :

Փատիշահ տէտի աֆէրիմ օղլում կիւզէլ
սէօյլէրսին ամմա , սէն թըֆըրըն . լաքին զուր
պէթտէն շիքիպէթ իթմէտէ հիքմէթ նէ տիր ,
Կֆէնտիմ գարընճա գարարընճա տիրլէր տէ
յուպ , երինէ սաղը էլլինէ ալուպ պազալըմ նէ
սէօյլէտի :

Պիր բիր հետպետա օտը պու աչքըմ ,
Քէլասի քիթապըն մաննրեմ պէն .
Ինքար օլմազ պէնիմ պու Նութըր հազզըմ ,
Ֆէլեազ պարի իլմի քիմեարեմ պէն :

Պէրի կեօրէն ալսուն պէնտէն խաթթ ,
Պիահ տեմ չէքերիմ կեանի հասրէթ .
Կեան սէյես օլուպ ետալմուրեմ զուրպէթ ,
Ղուրպէթ էլ կէլմէնին իլֆատըմ պէն :

Միտաֆիր խանէ տէն կելուայ կէզերտիմ,
Օրոայուայ հերտեմ սուլար իշերտիմ,
Ֆերը խուայ մէնգլի պուլուայ սէշերտիմ,
Բաղի Հինտիասանըն սէվտաղեմ պէն :

Եիմտի վատիչահ տէտի . օղլում պէն սէ-
նի սալըվիրմէմ պուրատա եաթուայ դալգասըն
տէյու էմը իթտի . շահլատէյէ պիր եէր կէօս-
թերտիլէր . օլ տախի կէչտի եէրինէ օթուրտը
ամմա , Փատիչահ հարեմէ կիտուայ վէ դըզընա
սէօյլէտի . սէն պանա սաղսէօլ սէօյլէմէկէ իս-
թիղնա իտերտին , Ալլահ պանա սէտասը կիւ-
գէլ սաղը կիւզէլ պիր աշըք կէօնտերտի էյ-
լէտիմ , զայրու սանա իշթիաճըմ եօք աըր
տէյինճէ , գըզ տէտի . Եահ պապա կիւզէլ
սէօյլէրտին ամմա՝ մէտո՛ իյլէտիկին աշըքը պիր
տէ պիզ տիյնէսէք օլմազմը տէյու բէճա էյ-
լէյինճէ , Փատիչահ մագուլ կէօրիւայ՝ շահլա-
տէնին եանընա կէլուայ տէտի . հարեմտէ սէ-
նին կիսի պիր շաիր վար սէնի տիյնէմէկէ մէ-
րաք իթմիշ , պիր քաշ ֆասըլ էյլէ տէյուայ
հարեմէ կէօնտերտի . Մահի ֆիրուդէ տախի
հարեմի հարվէթ իտուայ՝ քէնտիսի բերտէ ար-
գատընա կիրտի . շահլատէ տախի աշղա կէ-
լուայ սղար սաղը էլէ պազայլմ՝նէ սէօյլէտի :

Թերքի տանուայ խուայ կէզեր աշըքեր .
Տիւարը մէհնն զուրպիթ օլարմը :

Մերսերի սերկերտան պաղըը եանըրքար ,
Հարապաթ կիւնընտէ իւրեան օլուրմը :

Անանն անանըն էիւզիւնէ հասրէթ ,
Սէվախի եար իչուն Թէրը խտեր հէլպէթ .
Տէրտիմ պիր եէրտէ օլա Տէմիլէթ ,
Քեաթիպի գուարէթտէ տիվան օլուրմը :

Խօրասանըն Թաղթը բատիչահընտան
Սարը տիւշտիւմ չէշմի նաղարիեահընտան .
Քըսմէթ վար իմիլ Եմմէն ու Հինտաէն :
Պու կէճնլըտէ պիզէ սէյրան օլուրմը :

Մէճնուն կիսի գալարմ բիւհե սահրատէ .
Պիր կիւզէն աշըք օրոմ յու ետտէ .
Լչէնլէր կիւնտէն էլլիւմ պատէ ,
Բաղի նիհան սաղը տէվտան օլուրմը :

Պէօյլէ սէօյլէտիկի կիպի , Մահի ֆիրու-
պէնին սապրու մէճալի դարմայուայ՝ շահլատէ-
նին եանընա կէլուայ , էֆէնտիմ սէֆա կէլտին
տէյուայ , այագլարընա դարանուայ պայըլթը .
շահլատէ տախի գըզը կէօրիւնճէ էլլինտէն սա-
ղը անթուայ պայըլթը . ամմա՝ պիր ֆիթնէ պէտ-
քեար՝ պուսըրը կիզլիճէ սէյր իտուայ , տէրա-
գապ Փատիչահա իֆատէ իտինճէ , Փատիչահ
վիւր զաղէպ օլուայ , Խօրասան Փատիչահընըն
օղլու օլտուղուսու պիլուայ՝ պօյնուսու վուրուս
տէյու էմը էյլէտի . հէման ճէլլատար շահ-
լատէնին էլլէրին արգասընա պաղարայուայ սիա-

սէթ մէյտանընա կէօթիւրտիւլէր ամմա, գըզ տախի այըլուպ շահգատէյի պուլմայընճա, քէյ-
 ֆիյէթի աղնայուպ ճան պաշընա օրչըրատը.
 հէման պապատընըն եանընա կիտուպ տէտի.
 Շահ պապա պու օղլանըն գանընա կիլմէ. սօն-
 րա պէն տախի էլինտէն կիտէրիմ տէյուպ տիւ-
 շիւպ պայըլար. Փատիշահըն ազլը տաիրէսին-
 աէն չըգուպ, չաբուք ճելլատլարըն էլինտէն
 շահգատէյի ալուպ, էլլէրի պաղլու հուզուրա
 յէթուրտիւլէր՝ վէ գըզ տախի այըլմըշ իտի.
 Փատիշահ տէտի, գըզըմ պու հալ նէ տիր
 սէօյլէտիքտէ, գըզ տէտի. պապաճըղըմ պու
 օղլան Խօրասան Շահընըն օղլու տըր. պունուն
 իլէ պանա ըուեամըգտա թօլու իշիրուպ պիր-
 պիրիմիզէ աշըզ իթտիլէր. շիմտի օ պէնսիզ պէն
 ծնաըզ օլմայըզ. էկէր պու օղլան էլտէն կիտէր.
 սէ պէնի տախի եօգ պիլէսին տէյինճէ, Փա-
 տիշահ տէտի. տու ետէպսիզ պէնտէ սէնի պիր
 շէյ սէօյլէյէճէք դանն իթտիմ. իմտի պունտան
 սօնրա պու գէլամը ռղզընտան իշտիրսէմսէ-
 նիտէ պու օղլան կիպի հէլաք իտէրիմ տէտի.
 շահգատէնին այաղլարընա պուգաղը՝ պօղլաղը-
 նա լախ թաղուպ եէտի սէնէ զընտանէ ա-
 թըն տէյու էմը էյլէտի. սնիլէր տախի պէօյլէ
 ե շտըլար ամմա, Մահի ֆիրուզէ կէօրտիւքի
 իշ պաշգա օլտու, մահզուն մահզուն քէնտի
 տաիրէսինէ կիտուպ սաչարըն եօլմաղա պաշ-

լատը. շին սրասը չօք վազըթ կէչուպ՝ Մա-
 հի ֆիրուզէ շահգատէնին աշիրնտան թապը
 թիւմանը գալմայուպ, պիր կիճէ եարըր գալ-
 գուպ էրքէկ գըեաֆէթինէ կիրուպ զընտանըն
 գաբուսունա վարուպ, զընտանճը պապա գա-
 բույու աշ իշէրի կիրէճէկիմ տէյինճէ, զըն-
 տանճը տէտի. կիճէ եարըր զընտան աշըլ-
 մազ, պէն պաշըմտան գօրգարըմ. հայտէ կիթ
 շուրատան տէյինճէ, գըզ գօյնուստան պիր ա-
 վուճ ալթուն չըգարուպ վէրտի. զընտանճը
 ալթունլարը կէօրտիւկի կիպի գաբույու աշուպ
 պունու իշէրույէ գօյտու. շիմտի գըզ իշէրի կի-
 րինճէ՝ կէօրտիւ քի շահգատէ էլլէ այաղը պաղ-
 լու օթուրուպ աղլէր, հէման եանընա կէլուպ
 քէնտինի պիլտիրտի. շահգատէ պիլտի քի սեւ-
 տիկի եանընա կէլմիշ տուրուր, հէման աղլա-
 յարադ ալտը սաղը էլինէ պաղալըմ նէ սէօյ-
 լէտի :

Մէտիր սուչուժ պիլմիմ ճիւրմիւ կիւնաճըմ,
 Եանիչուն իթտի պա գան զընտանէ պէնի .
 Պանա իմտատ իթտուՆ ըեպպի բէնահի .
 Օլ կիթուրտի տէվրի ճիհանէ պէնի :

Կէօրքի կէօգիւմ եաշը չաղէյուպ կիտէր .
 Պանա պու իշ շիմտի եօլիմանէ պիթէր .
 Եէթիլ իմտաղմա բըրըսըր երնիլէր .
 Չըբսը մէյտանէ սէլամիթ պէնի :

Գաբունտա քեօլէն իսեմ էլլէ կեկ ազատ պէնի,
 Սանա տերիմ էյ միլքի պիհզատ.
 Եօք իմիջ քիմսեռնէն քիմսէյէ իմտատ.
 Նիճէ աշըք իմտիլէր սուլթանէ պէնի:

Եանար Յիկերկէահըմ պէնիմ փիւր ամէէ.
 Ճանըմ ֆէտա օլտուն եօրունտա պէլէ.
 Բազի կիհան օլտու պոլունտա ճիլլէքէ.
 Հասրէթ գօյտու ֆէլէք ճանանէ պէնի:

Ահօյլէ սէօյլէյուպ քէստի ամմա, գըզ
 տէտի. պէօյլէ ֆիրազլը ֆիրազլը թաշ աթուպ
 եաթմա, զիրա պէնիմ ճիկերիմ սէնին աշ-
 կընլա խուն օլտու ամմա, էլիմտէննէ կէլուր,
 լաքին ինչալլահու թաալա պոլունտան չըգարտամ
 սէնինէ գաշուպ կիտէրիգ. զիրա պէն աղնա-
 տըմ քի պապամ պէնի սանա վէրմէկէ նի-
 յէթի եօքտըր տէյուպ, աղլամաղա պաշլատը-
 լար. պիրտէ կէօլլէրինի աշուպ կէօրտիլլէրքի,
 դարչուլարընտա պիր տէրվիշ տուրուր, պուն-
 լարա տէտի. աղլամայըն Սյսհ միւրատլարը-
 նըզը. վէրտի: պէն սիզի Խօրասանա կէօթիւր-
 մէկէ կէլտիմ. շիմտի շահզատէնին պէնտին
 չէօզիւպ էլլնտէքի առա իլէ զընտանըն տի-
 վարընա վուրուպ տիվարտէն պունլար չըդուպ
 շահզատէ ըէֆիքլէրինի պուլուպ կէլտի. շիմ-
 տի տէրվիշ տէտի ճիւմլէնիգ կէօլլէրինիզի
 դարայըն տէյուպ պունլարտա եումտուլար.
 պիր վազթտան սօնկրա աշըն կէօլլէրինիզի
 տէտիքտէ պունլարտա կէօլլէրինի աշուպ

կէօրտիլլէր քի Խօրասանա կէլմիշլէր. շիմտի
 տէրվիշ պունլարըն կէօզիւնտէն նիհան օլտուն-
 ճա պիրտիլլէր քի պու տէվընշ հըզըր ալէիւ-
 սեղամ տըր. շիմտի շահզատէ ըէֆիքլէրինին
 պիրտիլլէր պապատընա միւթտէյէ կէօնտէրտի.
 պապասը տախի շատ ու խէնտան օլուպ օղ-
 լունա գարչու չըքտը. հէման պունլարը ա-
 լուպ կէլտիքտէ՝ շիւքիւր եզտան խտուպ սէճ-
 տէլէր էյլէտիլլէր. պիր գաշ կիւնտէն սօնկրա
 շահզատէյի Մահի ֆիրուզէյէ նիքեահ խտուպ
 քըրք կիւն քըրք կիճէ տիւյիւն խտուպ իքի
 աշըքը պիր պիրինէ գափուշտուրուպ, պազի
 էամիւրլէրին զէֆի ու սէֆա իլէ կէշուրաիլլէր:

Պու տախի պունտա թէմամ օլտու:





© 1850

© 1850

ՀՀ Ազգային գրադարան



NL0623174

7

